Kaupunginhallituksen ja tulosalueiden kannanotot vuoden 2025 arviointikertomukseen

Kaupunginhallitus 25.08.2026 § 94

Valmistelija: talous- ja hallintojohtaja Leena Sämpi

Kaupunginvaltuusto on 1.6.2026 § 17 käsitellyt arviointikertomuksen vuodelta 2025 ja päättänyt tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti pyytää arviointikertomuksessa julkituoduista seikoista vastaukset tulosalueilta ja edellyttää myös kaupunginhallituksen ottavan kantaa arviointikertomuksen sisältöön. Kannanotot tulee käsitellä kaupunginhallituksessa 1.10.2026 mennessä ja ne tulee saattaa myös kaupunginvaltuuston ja tarkastuslautakunnan tietoon.

Vuoden 2025 arviointikertomuksessa julkituodut seikat koskettivat kaupungin strategisia, toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, investointeja sekä henkilöstöä, joten kannanoton antaa kaupunginhallitus ja toimielimiin asia viedään ainoastaan tiedoksi. Arviointikertomus on oheismateriaalina.

Tarkastuslautakunnan arviot sekä niihin annettavat kaupunginhallituksen kannaotot:

3. Kaupungin strategiset tavoitteet

Olemme tyytyväisiä, että osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin on kiinnitetty paljon huomiota. Näemme hyvänä asiana YritysKannus Oy:n toiminnan tukemisen sekä hankkeisiin osallistumisen. Toimintaa on kehitetty ja kehitystyö jatkuu tulevaisuudessakin. Kaupungin keskustan elävöittämiseen ja viihtyisyyteen on kiinnitetty huomiota vuoden 2025 aikana. Tori- ja puistoalue katuineen on uusittu ja viihtyisyyteen on kiinnitetty huomiota muun muassa lisäämällä istutuksia ja uusimalla kävelyteitä. Havaintona huomautamme, että puistoalueen valvontaan tulisi kiinnittää huomiota vahingontekojen estämiseksi.

Näemme kehityskohteena ulkoisen viestinnän koulupalvelujen osalta. Katsomme, että koulupalvelujen ulkoista viestintää tulisi kehittää ja tuoda erityisesti lukiopalvelujen tarjontaa entistä paremmin esille markkinoinnissa sekä viestintäsuunnitelmassa. ELY:n, kaupungin ja tiekuntien hallinnoimat tiealueet edellyttävät kaikkien toimijoiden yhteistyötä teiden ja katujen kunnossapidon näkökulmasta. Teiden kehittämiseen olisi hyvä osallistaa kaikki edellä mainitut toimijat. Palveluiden saavutettavuuteen ja esteettömyyteen on kiinnitettävä enemmän huomiota väestön ikääntymisen vuoksi. Etenkin digitaaliset palvelut, palvelujen käytön opastus ja turvaaminen sekä kaupungin palveluista tiedottaminen on tärkeää. Kaupungin tulisi kiinnittää huomiota huoltovarmuuteen sekä turvallisuusviestintään. Turvallisuuden takaamiseksi tulisi varmistaa kaupunkilaisten tietoisuus esimerkiksi väestönsuojista.

Ulkoisen viestinnän ylläpitämiseen tulee kiinnittää aktiivisemmin huomiota. Markkinoinnin tulee olla johdonmukaista ja monipuolista siten,

että se on suunnattu oikeille kohderyhmille. Viestinnän hoitamiseen tulee olla selkeä vastuunjako. Pidämme tärkeänä sitä, että työntekijät sekä vaikuttamistoimielimet osallistetaan strategian valmisteluun ja kehittämiseen sekä merkittävien asioiden suunnittelu- ja valmisteluvaiheeseen nykyistä paremmin. Painotamme myös strategian jatkuvaa jalkauttamista, jotta strategia olisi näkyvämpi osa palveluita.

Keskustan alueen kehittämissuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin, mukaan lukien torialueen ja rantapuiston uudistaminen, satsattiin vuosien 2022-2025 aikana rahaa n. 2,3 milj. euroa. Torin ja rantapuiston aluetta valvotaan kahdella tallentavalla valvontakameralla, joiden avulla, yhtä tapausta lukuunottamatta, on kaikki vahingontekijät saatu kiinni ja edesvastuuseen aiheuttamistaan vahingoista.

Viestintäsuunnitelma tehdään tasapuolisesti kaupungin kaikkia osastoja ja toimintoja koskevasti. Markkinointia ja viestintää tehdään yhteistyössä. Viestintään ja markkinointiin käytettävissä olevat resurssit ovat rajallisia. Vuoden 2025 osalta viestinnän budjettia jouduttiin leikkaamaan. Markkinointia tehdään myös sisäisenä työnä niillä resursseilla mitä on käytettävissä.Opiskelijat osallistuvat markkinointiin oppilasvierailujen aikana ja välillä myös aiheeseen räätälöidyillä opintojaksoilla. Nämä kustannukset eivät suoraan kohdistu viestintään. Vuoden 2025 tehtyjä toimenpiteitä:

- alakoululaisten ja yläkoululaisten tutustumiset lukioon
- mainonta kaupungin kotisivuilla ja somessa (Fb, Insta, Snapchat)
- mainokset mm. kaupungin omassa tiedotelehdessä sekä Reisjärvi-, Maaseudun Tulevaisuus- ja Koiramme-lehdissä
- osallistuminen tapahtumiin
- esitteet ja muu mainosmateriaali.

Vuonna 2024 hyväksytyssä viestintäsuunnitelmassa on määritelty viestinnän vastuut. Toimialajohtajat vastaavat kukin oman alansa viestinnästä kaupungin viestintäohjeiden ja yhteisesti sovittujen käytäntöjen mukaisesti. Viestinnän vastuu on hajautettu toimialoille, mutta viestinnästä vastaavat viranhaltijat koordinoivat toimialojen viestintää. Viestintäryhmä toteuttaa kaupungin viestintää yhdessä ja sen jäsenet omilla toimialoillaan. Viestintäryhmän kokoaa ja sen toimintaa johtaa kirjasto-ja viestintäpäällikkö. Kaupungin johtoryhmä linjaa tarvittaessa viestintää ja kuntamarkkinointia. Viestintää edustaa johtoryhmässä hyvinvointijohtaja. Koko henkilöstö osallistuu oman työnsä osalta viestintään. Jokainen työntekijä rakentaa kuvaa Kannuksen kaupungista myönteisessä hengessä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 1.6.2026 päivitetyn strategian vuosille 2027-2030. Strategian arvot jalkautetaan koko organisaatioon tekemällä niistä elävä osa työkulttuuria. Kaupungin arvot – Avoimuus, Rohkeus ja Tekemisen meininki, ovat läsnä jokaisen työyksikön arjessa huoneentauluina, keskusteluissa ja käytännön teoissa. Strategia konkretisoidaan talousarviossa vuosittaisiksi talousarviotavoitteiksi, jotka täsmentävät ja täydentävät strategian linjauksia.

4. Kaupungin talouden arviointi

Katsomme, että kassan riittävyys on parantunut vertailuvuosiin nähden. Haluamme painottaa, että kaupungin vuosikate on kehittynyt positiiviseen suuntaan, vaikka vuosikate/poistot -tunnusluku näyttää heikolta. Toteamme, että kaupunki ei täytä kriisikuntakriteerejä.

Talouden tasapainoon tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomiota. Haluamme kiinnittää huomiota kaupungin ja kaupunkikonsernin omavaraisuusasteen negatiiviseen kehitykseen. Huomiota tulisi kiinnittää erityisesti lainamäärän kehitykseen ja investointien rahoitusratkaisuihin. Vaikka kaupungin maksuvalmius on parantunut, haluamme kiinnittää huomiota kassan riittävyyteen.

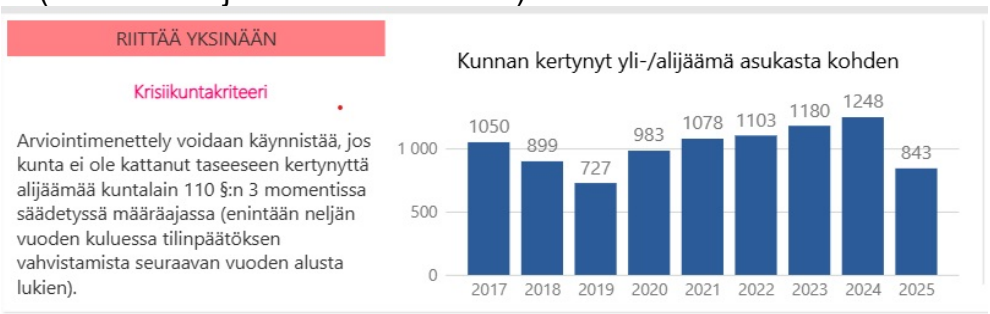
Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivässä. Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee, monenko päivän maksut voidaan kattaa pankkitileillä olevilla rahavaroilla ja sijoitusvarallisuudella. Vuoden 2025 tilinpäätöshetkellä kassan riittävyys oli 19 päivää kohentuen edellisvuodesta 5 päivällä. Kunnissa keskimäärin kassan riittävyys oli 80 päivää, eli Kannuksessa tunnusluku on selkeästi heikompi. Kaupungilla ei ole sijoitusvarallisuutta, joka yleensä on seurausta mittavasta omaisuuden myynnistä tai osinkotuotoista. Valtaosa Suomen sähkö- ja energiayhtiöistä sekä vesi- ja viemärilaitoksista on kuntaomisteisia ja niiden voitot valuvat osinkoina vahvistamaan kuntien rahatilannetta. Tämä ei Kannuksessa ole mahdollista, koska sähköyhtiö on kuntayhtymä ja vesi- ja viemärilaitos osuuskunta. Kaupungin rahavaroja tilinpäätöshetkellä 217 euroa/asukas, kun vastaavasti kunnissa keskimäärin niitä oli 1 129 euroa/asukas.

Kassan riittävyys -tunnuslukuun vaikuttaa myös toiminnan- ja rahoituksen nettokustannusten sekä investointikustannusten suuruus. Kaupungin toiminnan nettokustannukset eli toimintakate asukasta kohden vertaillen on vuodesta 2022 alkaen noussut korkeammaksi kuin kunnissa keskimäärin. Tilinpäätöshetkellä toimintakate oli 3 176 euroa/asukas, kun vastaavasti kunnissa keskimäärin se oli 2 781 euroa/asukas. Kassan riittävyys -tunnusluvun parantaminen nykyisestä tasostaan edellyttäisi toimintakustannusten merkittävää supistamista nykyisestä tasosta.

Kaupunginvaltuusto päätti marraskuussa 2025 Kotirannan kiinteistön purkamisesta, minkä vuoksi kiinteistön jäljellä oleva tasearvo 2,19 milj. euroa kirjattiin arvonalentumisena poistoihin. Poistojen kertaluonteisesta kasvusta johtuen vuosikate/poistot -tunnusluku oli ainoastaan 46,2 %, ilman tätä kirjausta tunnusluku olisi ollut 102,74 %. Kunnissa keskimäärin tunnusluku oli 110 %.

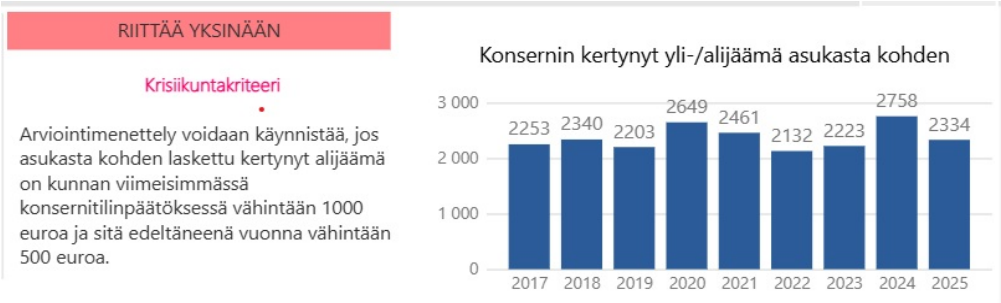
Kannuksen kaupungin tilannetta kriisikuntakriteerien valossa on kuvattu alempana. Kuten tarkastuslautakuntakin toteaa, kaupunki ei täytä kriisikuntakriteerejä

1. Alijäämän kattamatta jättäminen: Emokunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää lain edellyttämässä määräajassa (enintään neljän vuoden kuluessa)

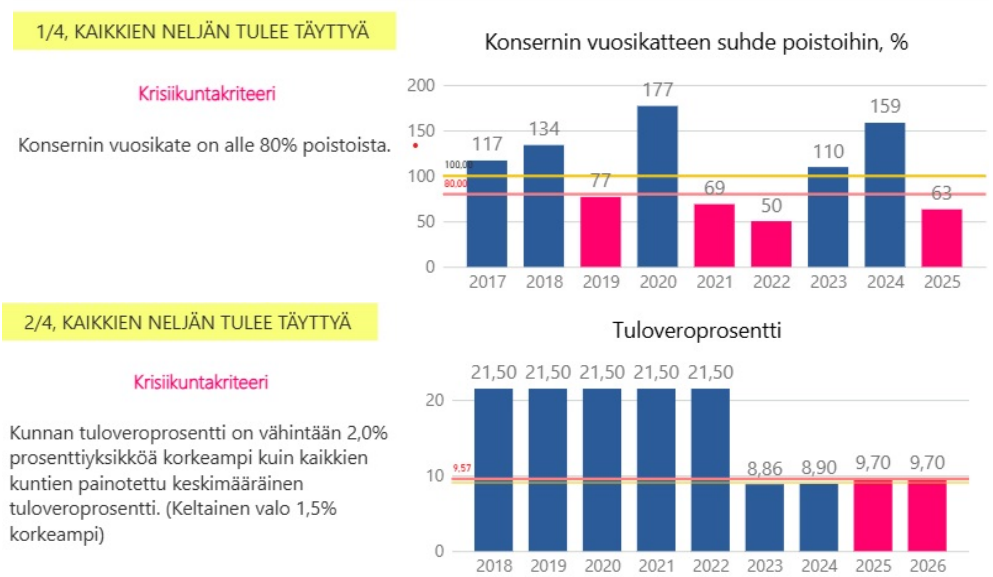
Kannuksen kaupungilla ei ole kattamattomia alijäämiä.

2. Kertynyt alijäämä asukasta kohden: Kuntakonsernin asukaskohtainen kertynyt alijäämä on viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltävänä vuonna vähintään 500 euroa.

Kannuksen kaupunkikonsernilla ei ole kertyneitä alijäämiä.

3. Talouden tunnusluvut (4/4): Rahoituksen riittävyyttä ja vakavaraisuutta kuvaavat neljä tunnuslukua alittavat tai ylittävät säädetyt raja-arvot kahtena vuonna peräkkäin.

3/4, KAIKKIEN NELJÄN TULEE TÄYTTYÄ

Krisiikuntakriteeri

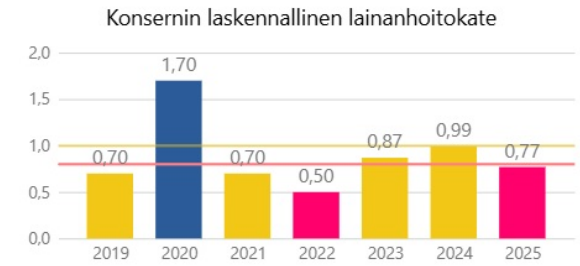
Konsernin lainat ja vastuut, euroa / asukas: Kahtena vuonna vähintään 50 % yli keskimääräisen.

4/4, KAIKKIEN NELJÄN TULEE TÄYTTYÄ

Krisiikuntakriteeri

Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate kahtena vuonna <0,8.

Kannuksen kaupunkikonsernilla ei ole tilannetta, että kaikki neljä tunnuslukua olisivat ylittäneet/alittaneet raja-arvot kahtena vuonna peräkkäin.

Omavaraisuusaste -tunnusluku kuvaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä sekä kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Tunnusluvun arvo kertoo, kuinka suuri osa kunnan varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Tilinpäätöksessä 2025 kaupungin omavaraisuusaste oli 28,4 %. Alle 30 %:n olevaa omavaraisuusastetta pidetään heikkona. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli vielä tyydyttävällä tasolla, eli 32,7 %. Kunnissa keskimäärin omavaraisuusaste oli 61,6 %.

Kaupunginvaltuuston marraskuussa 2025 tekemä päätös Kotirannan kiinteistön purkamisesta käänsi kaupungin tilinpäätöksen 2,14 milj. euroa alijäämäiseksi. Alijäämän kirjaus heikensi omaa pääomaa ja vaikutti myös omavaraisuus -tunnusluvun heikentymiseen.

Vuosikate kertoo kuinka paljon verotuloista, valtionosuuksista sekä toiminta- ja rahoitustuotoista jää sen jälkeen kun toiminnan ja rahoituksen kulut on vähennetty. Investointitason ollessa vuosikatteen suuruinen, ei lisävelkaantumista tapahdu, vaan investoinnitkin voidaan rahoittaa tulorahoituksella. Vuosikate oli 2025 tilinpäätöksessä 1,8 milj. euroa ja investoinnit 1,4 milj. euroa, joten lisävelkaantumista ei vuoden 2025 aikana tapahtunut. Vuosikate tulisi voida pitää n. 1,5 - 2 milj. euroa positiivisena ja vuosittainen investointitaso saman suruisena, jotta lisävelkaantumista ei tapahtuisi. Kaupungin lainamäärä kuitenkin kasvaa vuosina 2027-2028 varhaiskasvatuksen uuden toimitilan rakentamisen vuoksi. Sen alustava kustannusarvio on 7,9 milj. euroa.

Tilinpäätöksessä 2025 vuosikate oli 350 euroa asukasta kohden, kun se kunnissa keskimäärin oli 515 euroa asukasta kohden.

5. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kaupunki on pysynyt hyvin budjetissa talousarvion sitovien tavoitteiden osalta. Merkittäviä ylityksiä ei ollut.

Haluamme muistuttaa, että toiminnallisten tavoitteiden mitattavuuteen tulisi kiinnittää tarkemmin huomiota. Tavoitteiden mittarit tulee olla mitattavissa olevia.

Kaupunginhallitus ohjeistaa tavoitteiden asettamisesta talousarvion laadintaohjeessa, joka vuoden 2027 talousarvion laadinnan osalta hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 9.6.2026. Kuntalaki edellyttää kunnan toiminnalta tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta. Valtuuston ja muiden toimielinten on talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksyttävä toimintaa ja taloutta koskevat tavoitteet siten, että kuntastrategiaa toteutetaan ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kannus Juuret elämälle kuntastrategia 2027–2030 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 1.6.2026

Talousarviokirjaan sisällytettävät tavoitteet asetetaan niin, että ne ovat konkreettisia ja sopusoinnussa keskenään. Niiden on oltava mitattavissa ja laadun arvioitavissa ja niiden toteutukselle on asetettava aikataulu. Tavoitteet asetetaan niin, että ne kattavat tehtäväalueen perustehtävät ja ovat toteutettavissa niihin osoitetuilla voimavaroilla. Tavoitteiden saavuttamiseksi määritellään toteutettavat toimenpiteet, joiden tuloksellisuutta seurataan ja arvioidaan. Asetettavien tavoitteiden tulee olla selkeitä, jotta niitä voidaan mitata mahdollisimman yksiselitteisillä ja konkreettisilla mittareilla ja menetelmillä. Mittarit voivat olla määrällisiä tai laadullisia.

Toimielimille asetetaan valtuuston päätettävät strategiset tavoitteet ja tulosalueille asetetaan toimielimien päätettävät operatiiviset tavoitteet sekä esitellään toimenpiteet, joilla asetettuihin tavoitteisiin on tarkoitus päästä. Tavoitteet asetetaan myös kaupungin konserniin kuuluville yhtiöille. Kaikkien talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutuminen raportoidaan puolivuotiskatsauksessa ja tilinpäätöksessä.

6. Investointien toteuma

Näkemyksemme mukaan kaupungin kiinteistösuunnitelma kaipaa päivittämistä. Kaupungin toimitilaohjelma on vuodelta 2023.

Kaupungin omistuksessa on useita huonokuntoisia kiinteistöjä. Haluamme huomauttaa kirjaston ja Juhani Vuorisen koulun kiinteistöjen tilanteesta. Kiinteistöjen tilanteeseen tulee puuttua. Esitämme, että kaupunki panostaisi enemmän kiinteistöjen hybridisuunnitteluun ja -rakentamismahdollisuuksien kartoittamiseen. Hybriditoiminta edellyttää tarkkaa ja eri toimialojen yhteistä suunnittelua sekä henkilöstön osallistamista. Hybriditoiminnan mahdollisuutta olisi tarpeen arvioida etenkin, kun huonokuntoisten kiinteistöjen tilannetta arvioidaan.

Toimitilaohjelma päivitystarve on tiedostettu ja teknisten palveluiden toimiala valmistelee päivitetyn version kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi loppuvuoden aikana. Päivityksen yhteydessä tarkastellaan kaikkien kiinteistöjen kunto ja jäljellä oleva elinkaari kuntotutkimusten tuottaman tiedon pohjalta. Samassa yhteydessä arvioidaan mitä kiinteistöjä kaupunki tulevaisuudessa tarvitsee omassa palvelutuotannossaan ja mistä voidaan luopua. Tasearvojen alaskirjauksiin on syytä varautua tulevina vuosina.

7. Henkilöstö

Haluamme kiittää kaupungin johtoa henkilöstön työhyvinvointiin panostamisesta. Sairaspoissaolojen määrän väheneminen on positiivinen kehityssuunta. Positiivisena näemme myös sen, että muutkin henkilöstötunnusluvut ovat parantuneet vertailuvuoteen nähden merkittävästi.

Henkilöstöraportilla ei ole lausuttu, toteutuiko kehityskeskusteluita koskeva strateginen henkilöstötavoite. Henkilöstöraportilla olisi hyvä ottaa kantaa, onko kehityskeskustelut käyty asetetun tavoitteen mukaisesti. Henkilöstöraportilla olisi hyvä avata tarkemmin henkilöstöstrategian toteutumisen arviointia

Sairauspoissaolot ovat kustannustekijä, jonka alentamisella saadaan huomattavaa taloudellista hyötyä palkkakulujen vähentyessä (sairauspoissaolopalkka, korvaavat ylityöt sekä sijaisten palkkakustannukset). Sairauspoissaolojen seuranta on yksi keskeinen osa esihenkilöiden ja johdon työkyvyn johtamista. Sairauspoissaoloja ovat omasta sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot.

Vuonna 2025 sairauspoissaoloja oli 3 179 päivää (= 15,86 htv) ja ne laskivat 572 päivää edellisvuoteen verrattuna. Yli 180 päivää kestäneiden poissaolopäivien lukumäärä väheni 104 päivällä.

Yleisimmät sairauspoissaolojen diagnoosiryhmät ja poissaolopäivien määrät:

Diagnoosiryhmä	2025	2024	Muutos
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	493	897	-404
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	437	577	-140
Hengityselinten sairaudet	360	502	-142

Kannuksen kaupungin henkilöstöpoliittiseen ohjelmaan on kirjattu, että kehityskeskustelut ovat kehittämistyön lähtökohtana ja että kehityskeskusteluissa käsitellään koko työyhteisön sekä työntekijän työhön liittyviä tavoitteita, niiden saavuttamista ja työn edellyttämää ammatillisia kehittämistarpeita. Kehityskeskustelun muotoja ovat joko ryhmä- ja/tai yksilökeskustelut. Tavoitteena on, että kehityskeskustelut käydään työntekijöiden kanssa vuosittain 100 %:sti (vakituiset ja yli vuoden yhtäjaksoisessa palvelussuhteessa olevat).

Vuoden 2025 osalta käytyjen kehityskeskustelujen raportoinnin ohjeistus on jäänyt puutteelliseksi, joten HR-järjestelmästä ei ole saatavissa luotettavaa tietoa käytyjen kehityskeskustelujen määrästä. Kuluvan vuoden osalta ohjeistusta ja menettelytapoja on täsmennetty, joten vuodesta 2026 alkaen käytyjen kehityskeskustelujen määrä voidaan luotettavasti raportoida.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus saattaa tarkastuslautakunnalle ja kaupunginvaltuustolle tiedoksi kaupunginhallituksen antamat kannanotot tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2025 julkituotuihin seikkoihin valmistelutekstissä esitetyn mukaisesti.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä kaupunginjohtajan ehdotuksen asiassa.

Kaupunginvaltuusto 28.09.2026 § 35

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotuksen asiassa.

Tarkastuslautakunta 18.11.2026 § 54
91/00.03.00/2026

Kaupunginhallitus on antanut vastineen vuoden 2025 arviointikertomuksessa esitettyihin seikkoihin.

Tarkastuslautakunta käy läpi kaupunginhallituksen vastineen.

Ehdotus Tarkastuslautakunta merkitsee vastineen tiedoksi.

Päätös Tarkastuslautakunta merkitsi vastineen tiedoksi.